

ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: อาสาสมัครเหล่ากาชาด และกิ่งกาชาดจังหวัดสงขลา

Factors Affecting Sustained Volunteerism: Case Study of Songkhla Province Red Cross Chapter and Red Cross Subchapters' Volunteers

อุทัยวรรณ พิศาลสินธุ์*

จุฑามณี ตระกูลมุกดา

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*e-mail: gangsterium_07@hotmail.com

Uthaiwan Pisansint

Jutamane Trakulmututa

Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: อาสาสมัครเหล่ากาชาดและกิ่งกาชาด จังหวัดสงขลา ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ ประชากรที่ศึกษา คืออาสาสมัครของเหล่ากาชาดและกิ่งกาชาด จังหวัดสงขลา จำนวน 610 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้สุ่มตรรกยะมาเน่ ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแต่ละปัจจัยเท่ากับ .93, .88 และ .96 ตามลำดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย และมีรายได้มากกว่า 50,001 บาทต่อเดือน มีบุคคลที่ต้องดูแลในครอบครัว 1-3 คน และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครมาแล้ว 6-10 ปี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ และ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนมากที่สุด คือ ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ ($\beta=0.711$) รองลงมา คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร ($\beta=0.237, 0.152$) ตามลำดับ โดยสามารถทำนายการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนได้ ร้อยละ 62.9, 61.5 และ 45.8 (Adjusted R Square=0.629, 0.615 และ 0.458) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน อาสาสมัครเหล่ากาชาดจังหวัด กิ่งกาชาดอำเภอ การสนับสนุนทางสังคม ความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร เอกลักษณ์บทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ

Abstract

The research objective was to study factors affecting the sustained volunteerism in a case study of Songkhla Province Red Cross chapter and subchapter. Three variables related to social supports, satisfaction on activities and organization, and specific volunteering roles and identities were examined. The research population was 610 volunteers working for Songkhla Province Red Cross chapter and sub-chapter. Based on Yamane's table, 242 volunteers were chosen as the sample of the study. The research instrument was a questionnaire with .93, .88 and .95 of their reliabilities of the three variables respectively. The statistics used in analyzing data was the multiple regression analysis.

The research results indicated that most of the participants were female aged between 51 to 60 years, married, and graduated a primary school level. Most of them were merchants and had monthly incomes for over 50,001 baht. They had one to three family members to responsible for and had experiences in being a volunteer for 6 to 10 years. The research hypothesis testing revealed that three factors associated with the sustained volunteerism were social supports, satisfaction on activities and organization, and specific volunteering roles and identities. The most influential factor affecting the sustained volunteerism was specific volunteering roles and identities (Beta=0.711) followed by social supports and satisfaction on activities and organization respectively (Beta=0.237 and 0.152). These results could predicate the degree of volunteering sustainability for 62.9, 61.5 and 45.8 percent. (Adjusted R Square=0.629, 0.615 and 0.458) with statistical difference at .05, respectively.

Keywords: Sustained Volunteerism, Red Cross Chapter and Red Cross Sub-chapters, Satisfaction on Activities and Organization, Volunteering Roles and Identities

บทนำ

การอาสาสมัครเป็นกิจกรรมที่จำเป็นในการขับเคลื่อนภารกิจหลายอย่างที่มีความสำคัญต่อสาธารณะ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการงานเพื่อสังคมของประเทศต่าง ๆ ซึ่งหลายประเทศพยายามส่งเสริมให้มีการสร้างกิจกรรมอาสาสมัครต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2544 องค์การสหประชาชาติได้ร่วมกับประเทศต่าง ๆ จัดให้เป็นปีอาสาสมัครสากล (International Year of Volunteer) ทำให้เกิดการตื่นตัวไปทั่วโลก (Rattanamak, 2003) ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีระบบอาสาสมัคร ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในด้านการยกระดับจิตใจของคนไทยให้มีความเห็นใจและร่วมช่วยเหลือสังคม แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังใหม่อยู่มากในด้านการพัฒนาโครงสร้างงานอาสาสมัครอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและมุ่งส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม (Chadtha & Maketraipob, 2005)

สภากาชาดไทย นับเป็นองค์กรอาสาสมัครองค์กรหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เพื่อนมนุษย์ผู้ประสบสาธารณภัยและผู้ที่มีความเดือดร้อน โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดาร (Siriwed, 2008) การดำเนินงานทุกภารกิจของสภากาชาดไทยโดยเหล่าอาสาสมัครได้รับความรู้ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ มาช่วยในกิจการของ

สภากาชาดไทย อีกทั้งเป็นการแสดงความเป็นตัวตนขององค์กรอาสาสมัคร ซึ่งเป็นแก่นของความเป็นกาชาด ดังนั้นในการพัฒนาระบบอาสาสมัคร จึงมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และคิดต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น การมีระบบอาสาสมัครสำหรับทุกวัย ได้แก่ เยาวชน วัยทำงาน วัยเกษียณ การระดมผู้มีจิตอาสาในพื้นที่ให้มาร่วมงาน ทั้งนี้เพื่อช่วยเสริมสร้างการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน การเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนจึงเป็นการจัดการขององค์กรอาสาสมัครเพื่อให้กิจกรรมอาสาสมัครเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นองค์กรควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้อาสาสมัครทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างยั่งยืน อาทิ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นการรับรู้ถึงการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน นายกเหล่ากาชาด/กิ่งกาชาด บุคคลที่ทำกิจกรรมอาสาสมัครร่วมกัน 4 ด้าน เช่น การสนับสนุนด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุ และเพื่อประเมินคุณค่า นอกจากนี้ยังมีปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร ซึ่งเป็นการตอบสนองทางอารมณ์ของอาสาสมัครกาชาดที่มีต่อการได้รับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครและอีกปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ เป็น การรับรู้ ตระหนักถึงความสำคัญ ความรู้สึกผูกพันต่อการทำกิจกรรม การอุทิศตน และเวลาในการทำงานของอาสาสมัคร และมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อสังคมต่อไปในอนาคต

(Jaremvonggrayub, 2010) เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน

จังหวัดสงขลาก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเหล่ากาชาดจังหวัด และมีกิ่งกาชาดอำเภอ 4 กิ่ง ได้แก่ นาทวี ระโนด รัตภูมิ และสะเดา ซึ่งได้ดำเนินงานตามหลักการและภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนของสภากาชาดไทยในสวนภูมิภาคในการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ให้การส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบปัญหาทางสังคม และผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา ทั้งให้บริการด้านการจัดหาโลหิต ดวงตา และอวัยวะ งานด้านอาสาสมัคร จัดหารายได้ และจัดหาสมาชิก ตลอดจนสนองงานในโครงการพระราชดำริ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกรวมแล้วทั้งสิ้น 1,737 คน (Red Cross Songkhla Province Red Cross Chapter, 2015) ในการออกปฏิบัติงานเพื่อบรรเทาทุกข์ผู้ประสบสาธารณภัยและราษฎรที่เดือดร้อน หรือ เรียกว่าการออกหน่วยให้บริการ จะแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจของสมาชิกกาชาดในจังหวัด ซึ่งเสียสละแรงกาย แรงใจและเวลาออกหน่วยให้บริการโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น ถือได้ว่าเหล่ากาชาดจังหวัดสงขลา มีการวางแผนพัฒนาระบบอาสาสมัครในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานในแต่ละปีของนายกเหล่ากาชาดจังหวัด ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกาชาดทุกคน นอกจากนี้ยังมีการเชิญประชุมคณะกรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดเพื่อการประชุมคณะกรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดและสมาชิกกาชาดปีละ 2 ครั้ง เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้คำแนะนำในการออกหน่วยให้บริการ ตลอดจนรับทราบปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ตลอดจนการปรึกษาหารือการดำเนินงานของเหล่ากาชาดจังหวัด ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องปีละ 4 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ ว่าปัจจัยใดมีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนของอาสาสมัครเหล่ากาชาดจังหวัดและกิ่งกาชาดอำเภอ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเอื้ออาทร มีเอื้อโย มีจิตอาสาและมีจิตวิญญาณแบบอาสาสมัคร สิ่งเหล่านี้จะนำพาประเทศชาติให้

พัฒนาก้าวหน้า ประชาชนจะพ้นทุกข์และมีสุขได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาส ที่จะต้องช่วยเหลือให้มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: อาสาสมัครเหล่ากาชาดและกิ่งกาชาด จังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรที่ศึกษา คือ อาสาสมัครของเหล่ากาชาดและกิ่งกาชาด จังหวัดสงขลา จำนวน 610 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการใช้สูตรของยามานะ (อ้างอิงใน Tweerat, 2000) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามพื้นที่ ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ อาสาสมัครเหล่ากาชาดจังหวัดสงขลา จำนวน 137 คน อาสาสมัครกิ่งกาชาดอำเภอนาทวี จำนวน 39 คน อาสาสมัครกิ่งกาชาดอำเภอระโนด จำนวน 25 คน อาสาสมัครกิ่งกาชาดอำเภอรัตภูมิ จำนวน 25 คน และอาสาสมัครกิ่งกาชาดอำเภอสะเดา จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และ ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93, .88 และ .96 ตามลำดับ แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ ในส่วนของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ ส่วนตัวแปรตาม คือ การเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ได้ใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ระหว่าง ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ กับการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าสมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปรอิสระ	(B)	β	t	Sig.	R ²
ค่าคงที่	46.495	-	7.450	0.000**	0.566
ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม	-0.329	-0.237	-5.083	0.000**	0.615
ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร	0.367	0.152	3.128	0.002*	0.458
ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ	2.995	0.711	15.967	0.000**	0.629

หมายเหตุ F=105.946, P< .05, * ที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและองค์กร และปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนได้ค่อนข้างมาก คือ ร้อยละ 56 (Adjusted R²=0.566) และเมื่อพิจารณาค่า Beta พบว่าปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ มีค่า Beta เท่ากับ 0.711 แสดงว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนมากที่สุด โดยสามารถทำนายการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 62 (Adjusted R²=0.629) เป็นเพราะการกำหนดบทบาทของอาสาสมัครไว้ อย่างชัดเจน และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ เพื่อที่จะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นไป ด้วยความถูกต้องและให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม มีค่า Beta เท่ากับ 0.237 โดยสามารถทำนายการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนได้ ร้อยละ 61 (Adjusted R² = 0.615) เพราะเป็นความพอใจ ต่อความจำเป็นพื้นฐานทางสังคมที่ได้รับจากการติดต่อสัมพันธ์กับคนในกลุ่มสังคม เพื่อให้เหล่าอาสาสมัครที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม และดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมาย ที่ต้องการ และสุดท้ายปัจจัยความพึงพอใจในกิจกรรมและ องค์กร มีค่า Beta เท่ากับ 0.152 โดยสามารถทำนายการ เป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนได้ ร้อยละ 45 (Adjusted R²=0.458) เพราะถือได้ว่าเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของอาสาสมัคร ในทางบวกต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย และเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นให้บรรลุผล สำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ได้มากที่สุด คือ ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบ

เฉพาะ แสดงให้เห็นว่าบทบาทการร่วมออกปฏิบัติงานของเหล่าอาสาสมัครมีส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนพันธกิจ ด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพอนามัย ด้านบรรเทาทุกข์ ด้านบริการโลหิตและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ของสภาวิชาชีพ ให้บรรลุผล เพื่อมนุษยธรรมตามหลักการกาชาดสากล และเป็นที่ยิ่งของประชาชน จากการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครถือเป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (Actual Role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวัง หรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้และตามความคาดหวังของตนเอง การที่อาสาสมัครจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้น ๆ ของประชาชนผู้รับบริการ การแสดงบทบาทดังกล่าวของอาสาสมัครข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าเป็นบทบาทที่วางไว้อย่างชัดเจนว่าอาสาสมัคร จะต้องมีส่วนและหน้าที่กระทำอะไรบ้าง และได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่าอาสาสมัครจำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่อาสาสมัครจะต้องทราบถึงบทบาทของตนเองว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นไป ด้วยความถูกต้องและให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการที่อาสาสมัครได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองจะเป็นผลที่ดีอย่างยิ่ง เพราะการรับรู้ถึงความสำคัญของการทำกิจกรรมงานอาสาสมัคร และอุทิศเวลาในการทำกิจกรรมงานอาสาสมัครเป็นเวลายาวนาน ต่อเนื่องกัน จนทำให้บทบาทของการทำกิจกรรมอาสาสมัครเป็นตัวตนของอาสาสมัครเองจะเป็นทางช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมตามที่ตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นคาดหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Turner, 1978) ที่กล่าวว่า การให้ความสำคัญของบทบาทและบุคคลใช้เวลาจำนวนมากในการแสดงบทบาทนั้น จนกลายเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นตัวตนของบุคคลนั้น ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงอัตมโนทัศน์แห่งตนของบุคคล นั่นคือตัวตนของการเป็นอาสาสมัคร และสอดคล้องกับแนวคิด

ของ (Penner, 2002) ที่ว่าเมื่อบุคคลเข้าร่วมทำกิจกรรมอาสาสมัครเป็นระยะเวลานาน อิทธิพลของแรงจูงใจอาสาจะลดลง แต่จะถูกแทนที่โดยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแทน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jaremvonggrayub (2010) ที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน คือ ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ

สรุป

ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนได้มากที่สุด คือ ปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะ รองลงมา คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม การเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและทางสังคมที่เป็นนามธรรม แสดงให้เห็นถึงความเอื้ออาทร ความมีเอื้อในสังคม มีจิตอาสา และมีจิตวิญญาณแบบอาสาสมัคร หากอาสาสมัครมีการแสดงบทบาทอย่างต่อเนื่องไม่หยุดกลางคัน มีการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และมีการแสดงออกถึงความคาดหวังร่วมกัน ก็จะเป็นแรงผลักดันที่จะคอยกระตุ้นให้เกิดการกระทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง จนเกิดการบ่มเพาะสร้างเป็นเอกลักษณ์ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของตนเอง และดึงดูดให้บุคคลอื่นเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครด้วยกิจกรรมเหล่านั้นก็จะช่วยบ่มเพาะให้บุคคลอื่น ๆ สามารถสร้างเอกลักษณ์ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดการอาสาสมัครอย่างยั่งยืนต่อไปอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัจจัยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแบบเฉพาะมีผลต่อการเป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ดังนั้นขอเสนอว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือรัฐบาลต้องให้ความเชื่อมั่น สนใจ ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในสังคมชนบทให้มากยิ่งขึ้น และมีการประกาศใช้มาตรฐานการเป็นอาสาสมัครใหม่ที่สังคมไทยควรรีดยึดถือร่วมกัน นอกจากนี้สภากาชาดไทย หรือกาชาดจังหวัด ที่ต้องการส่งเสริมพฤติกรรมอาสาสมัครให้เป็นอาสาสมัครอย่างยั่งยืน ควรมีการจัดช่วงเวลาในการทำกิจกรรมอาสาสมัครที่เหมาะสมและต่อเนื่อง โดยอาจจัดกิจกรรมอาสาสมัครในช่วงเวลาที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อให้อาสาสมัครรับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครของตนเองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตาม (Penner, 2002) ที่ค้นพบว่า เมื่อ

บุคคลเข้าร่วมทำกิจกรรมอาสาสมัครเป็นระยะเวลานาน อิทธิพลของแรงจูงใจอาสาจะลดลง แต่จะถูกแทนที่โดยเอกลักษณ์ในบทบาทอาสาสมัครแทน

References

- Chadtha, S., & Maketraipob, W. (2005). *The Study and Application of Lessons Learned from Volunteer Work Abroad for the Development of Volunteering in the Country*. (Research Report). Bangkok: The Department of Health. [in Thai]
- Jaremvonggrayub, A. (2010). Perception of environment in higher education institution and individual characteristics affecting sustainable volunteerism in undergraduate student. *Journal of Behavioral Sciences*, 16(1), 1-16. [in Thai]
- Penner, L. A. (2002). Dispositional and organizational influences on sustained volunteerism: an integrationist perspective. *Journal of Social Issues*, 58(3), 447-467.
- Rattanamuk, S. (2003). Service-learning through Volunteering: The Graduate Volunteer Program, Thailand. *Journal of the Institute for Volunteering Research*, 5(2), 53-61.
- Red Cross Songkhla Province Red Cross Chapter. (2015). *Register Reports*. Songkhla: n.d. [in Thai]
- Siriwed, C. (2008). *Public Opinion in Suan Phung District of Ratchaburi Province to Assist the Red Cross*. M.A. Independent Study. (Political Science), Kasetsart University. [in Thai]
- Turner, R. H. (1978). The role and the person. *American Journal of Sociology*, 84(1), 1-2.
- Tweerat, P. (2000). *Research of Human Behavior and Science*. Bangkok: Psychology Department. Srinakharinwirot University.